Vlaams Parlement

1903 (2018-2019) – Nr. 1
ingediend op 27 februari 2019 (2018-2019)

Voorstel van resolutie

van Bert Maertens, Bart Dochy, Marnic De Meulemeester, Peter Wouters, Michel Doomst en Nadia Sminate

betreffende de vereenvoudiging en digitalisering van de aangifte van de verkiezingsuitgaven voor de gemeente- en provincieraadsverkiezingen

verzendcode: BIN

TOELICHTING

Aangifte van de verkiezingsuitgaven

De aangifte van de uitgaven voor de verkiezingsreclame, de herkomst van de geldmiddelen, en de registratie van de schenkers en sponsors bij de gemeente- en provincieraadsverkiezingen wordt geregeld in artikel 196 en volgende van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011.

De lijsttrekkers moeten binnen dertig dagen na de verkiezingen de verkiezingsuitgaven van hun lijst en van elke kandidaat op die lijst aangeven bij de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg van het rechtsgebied waarin de gemeente, het stadsdistrict of het provinciedistrict ligt. Bij de aangifte van de uitgaven is ook een aangifte over de herkomst van de geldmiddelen gevoegd.

De lijsttrekkers dienen de aangiften in aan de hand van formulieren die de Vlaamse Regering daarvoor ter beschikking stelt. Die aangifteformulieren worden ondertekend door de lijsttrekkers of door de persoon die ze hebben gemandateerd.

De griffie van de rechtbank van eerste aanleg bewaart de aangiften gedurende honderdtwintig dagen na de verkiezingen. De griffie bezorgt de aangiften of een kopie ervan aan de Raad voor Verkiezingsbetwistingen, als die daar om verzoekt.

De lijsttrekkers bewaren de bewijsstukken over de verkiezingsuitgaven en de herkomst van de geldmiddelen van hun lijst gedurende twee jaar na de verkiezingen. De kandidaten bewaren de bewijsstukken over hun verkiezingsuitgaven en de herkomst van de geldmiddelen gedurende twee jaar na de verkiezingen.

Controle op de verkiezingsuitgaven

De voorzitters van de rechtbanken van eerste aanleg maken binnen zestig dagen na de verkiezingen een verslag op van de verkiezingsuitgaven van de politieke partijen. Ze stellen dat verslag in vier exemplaren op, aan de hand van de formulieren die de Vlaamse Regering daarvoor ter beschikking stelt. De voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg bewaart twee exemplaren van het verslag. De overige twee exemplaren worden bezorgd aan de voorzitter van de Vlaamse Controlecommissie voor de Verkiezingsuitgaven.

Een exemplaar van het verslag wordt vanaf de eenenzestigste dag na de verkiezingen gedurende vijftien dagen op de griffie van de rechtbank van eerste aanleg ter inzage gelegd.

Uiterlijk negentig dagen na de ontvangst van alle verslagen doet de Vlaamse Controlecommissie voor de Verkiezingsuitgaven uitspraak over de aangiften van de politieke partijen. Ze stelt een verslag op van haar controlewerkzaamheden.

De voorzitter van het Vlaams Parlement bezorgt het eindverslag van de Vlaamse Controlecommissie voor de Verkiezingsuitgaven aan de diensten van het Belgisch Staatsblad, die het binnen dertig dagen na ontvangst via de bijlagen van het Belgisch Staatsblad bekendmaken.

Controle van de uitgaven van de lijsten en de kandidaten

De Raad voor Verkiezingsbetwistingen doet uitspraak over de bezwaren die kandidaten en lijsttrekkers indienen over de schending van de regelgeving over de verkiezingsuitgaven.

Formulieren voor de aangifte van verkiezingsuitgaven

Artikel 29 van het besluit van 7 juli 2017 houdende de delegatie van diverse bevoegdheden inzake de organisatie van de gemeenteraadsverkiezingen, de stadsdistrictsraadsverkiezingen, de verkiezingen van de raad voor maatschappelijk welzijn en de provincieraadsverkiezingen, handelt over de formulieren voor de aangifte van de verkiezingsuitgaven van de lijsten en de kandidaten en voor de aangifte van de herkomst van de geldmiddelen. In dat artikel machtigt de Vlaamse Regering de Vlaamse minister, bevoegd voor de binnenlandse aangelegenheden, om die formulieren vast te stellen.

Problematiek: omslachtige, papieren aangifteformulieren

De lijsttrekkers ervaren de aangifte van de verkiezingsuitgaven via papieren formulieren als omslachtig, tijdrovend en papierverslindend, zeker in een tijd waarin informatie steeds vaker digitaal wordt uitgewisseld. Bovendien zijn de aangifteformulieren erg gedetailleerd en omvangrijk. Daarom moet onderzocht worden of tegen de volgende gemeenteraads- en provincieraadsverkiezingen de aangifte van de verkiezingsuitgaven op een vereenvoudigde, digitale manier kan worden gedaan.

Voor de eventuele digitalisering van de aangifte kan inspiratie gezocht worden in de mandatenaangifte bij het Rekenhof, meer bepaald in artikel 8 van de bijzondere wet van 14 oktober 2018 tot wijziging van de bijzondere wetgeving inzake mandatenlijst en vermogensaangifte wat de transparantie over de vergoedingen, de uitbreiding naar overheidsbestuurders, de elektronische indiening en de controle betreft (Belgisch Staatsblad, 26 oktober 2018). Dat artikel vervangt artikel 4, §1, van de bijzondere wet van 26 juni 2004 tot uitvoering en aanvulling van de bijzondere wet van 2 mei 1995 betreffende de verplichting om een lijst van mandaten, ambten en beroepen, alsmede een vermogensaangifte in te dienen. Ten gevolge van die wijziging luidt het eerste lid van artikel 4, §1, nu als volgt: "De aangiften bedoeld in artikel 2 van de bijzondere wet van 2 mei 1995 worden elektronisch ingediend.". Door die wijziging kunnen mandatenaangiften bij het Rekenhof in de toekomst alleen nog elektronisch worden ingediend.

De indieners van het voorstel tot wijziging van de bijzondere wetgeving inzake mandatenlijst en vermogensaangifte wat de transparantie over de vergoedingen, de uitbreiding naar overheidsbestuurders, de elektronische indiening en de controle betreft (DOC 54 2810/001), hebben de elektronische indiening als volgt verantwoord: "In het kader van de administratieve vereenvoudiging wordt de mandatenlijst elektronisch ingediend. De huidige wetgeving op de mandatenlijst en vermogensaangifte bepaalt dat de mandatenlijst elk jaar schriftelijk moet worden ingediend bij het Rekenhof. Een elektronische aangifte – het betreft enkele duizenden aangiftes – zou zowel voor de betrokkene als ook, en niet in het minst, voor de ontvanger de verwerking moderniseren en efficiënter maken. De elektronische handtekening en de elektronisch aangetekende zending zijn intussen geconcretiseerd. De elektronische handtekening heeft juridische waarde en is ontvankelijk als gerechtelijk bewijsmiddel. Ze wordt gelijkgesteld met de handgeschreven handtekening als ze voldoet aan een aantal technische veiligheidscriteria.".

Zoals hierboven al is aangegeven, zijn de formulieren voor de aangifte van de verkiezingsuitgaven zelf ook erg gedetailleerd en omvangrijk. Voor heel wat kandidaten is het dan ook geen sinecure om ze naar behoren in te vullen. Een voorbeeld daarvan is de tabel in formulier A 105 waarin de uitgaven moeten worden ingevuld. De opsomming van de verschillende rubrieken in die tabel beslaat niet minder dan vier bladzijden. Die mate van detaillering valt des te meer op als dat formulier A 105 vergeleken wordt met het model van gemeenschappelijk formulier

dat moet worden ingevuld door de kandidaten die opkomen voor de verkiezing van de gemeente- of provincieraden en voor de rechtstreekse verkiezing van de raden voor maatschappelijk welzijn. Dat formulier bevat immers niet zo'n gedetailleerde indeling in rubrieken als formulier A 105.

Bij de aangifte van de verkiezingsuitgaven gaat het om enkele tienduizenden formulieren, omdat zowel voor de lijst als voor elke kandidaat afzonderlijk een aangifte moet worden ingediend. De indieners van dit voorstel van resolutie zijn ervan overtuigd dat, naar analogie met de mandatenaangifte, een elektronische, vereenvoudigde aangifte zowel voor de indieners van de aangifte als voor de rechtbank van eerste aanleg die de formulieren ontvangt, een administratieve vereenvoudiging kan betekenen.

Bert MAERTENS
Bart DOCHY
Marnic DE MEULEMEESTER
Peter WOUTERS
Michel DOOMST
Nadia SMINATE

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement vraagt de Vlaamse Regering om:

1° in het kader van de algemene evaluatie van de lokale verkiezingen van 14 oktober 2018 te onderzoeken of er een softwaretoepassing kan worden ontwikkeld die een volledige digitale aangifte van de verkiezingsuitgaven voor de gemeente- en provincieraadsverkiezingen mogelijk maakt;

2° te onderzoeken of de Vlaamse of federale regelgeving wettelijke of decretale obstakels bevat voor de digitale aangifte van de verkiezingsuitgaven voor de gemeente- en provincieraadsverkiezingen;

3° voorstellen te doen om die eventuele obstakels weg te nemen, zodat de digitalisering van de aangifte van de verkiezingsuitgaven voor de gemeente- en provincieraadsverkiezingen mogelijk wordt;

4° te onderzoeken in welke mate de aangifteformulieren kunnen worden vereenvoudigd door onder meer het aantal rubrieken te verminderen, en daarvoor de nodige voorstellen te doen.

Bert MAERTENS
Bart DOCHY
Marnic DE MEULEMEESTER
Peter WOUTERS
Michel DOOMST
Nadia SMINATE